

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і практика реформ в системі публічного управління»

Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»	Викладачі	
Шифр та назва спеціальності	281 «Публічне управління та адміністрування»		
Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління та адміністрування		
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) (освітньо-професійний)		
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова		
Форма навчання	заочна	Білинська Марина Миколаївна доктор наук з державного управління, професор	Гбур Зоряна Володимирівна доктор наук з державного управління, доцент

Загальна інформація про дисципліну

<p>Анотація до дисципліни</p>	<p>Навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують базову підготовку фахівців з публічного управління та адміністрування і входить до циклу гуманітарної та соціально- економічної підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».</p> <p>В умовах перманентних реформ системи державного управління за увесь час незалежності України принципово важливим є розуміння процесів та закономірностей державотворчих процесів, моделей демократичного транзиту та демократичних реформ, що обумовлює важливе значення вивчення дисципліни «Теорія і практика реформ в системі публічного управління».</p>
<p>Мета дисципліни</p>	<p>Метою вивчення дисципліни «Теорія і практика реформ в системі публічного управління» є надання теоретичних знань взаємозв'язку соціального розвитку і реформ залежно від рівня суспільного запиту; напрями ключових реформ в Україні на сучасному етапі національного державотворення; особливості правового забезпечення та імплементації реформ ключових сфер державного устрою в Україні.</p>
<p>Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна</p>	<p>Інструментальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність до аналізу і синтезу соціально-значущих проблем та процесів; – здатність до організації і планування соціально-економічних явищ; – елементарні комп'ютерні навички (використання мережі Інтернет для опанування рекомендованих електронних джерел, робота у Microsoft Office PowerPoint при підготовці доповіді з презентацією); – навички управління інформацією для виокремлення тенденцій розвитку та форм організації діяльності (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел); – розуміння сутності і наслідків процесів, що відбуваються на мікрорівні – організацій, підприємств, установ, включаючи мережні структури, групові та корпоративні взаємозв'язки. <p>Міжособистісні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – уміння усного і письмового спілкування державною мовою; – уміння донести до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності; – уміння зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення до фахівців і нефахівців, – зокрема до осіб, які навчаються; – уміння критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання. <p>Системні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність застосовувати знання на практиці; – здатність критично мислити і генерувати креативні ідеї та вирішувати важливі проблеми на інноваційній основі; – здатність працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці

- альтернативних підходів до висвітлення теми дослідження;
- бажання досягти успіху при обговоренні тем доповідей з презентацією;
- здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності;
- уміння реалізовувати проекти в сфері управління трудовими ресурсами;
- здатність нести соціальну відповідальність за діяльність організації
- уміння враховувати та прогнозувати соціальні аспекти впливу ділової активності на працівників, споживачів, місцеві громади, суспільство;
- уміння вирішувати загальні соціальні проблеми захисту довкілля, прав громадян, інтересів споживача, охорони здоров'я та безпеки життєдіяльності;
- уміння реалізовувати відносини відповідальності за допомогою сукупності етичних, правових та економічних норм у їх взаємозв'язку;
- здатність нести персональну відповідальність за діяльність співробітників і всієї організації.

Спеціальні (фахові) вміння (компетенції)

- здатність оперувати понятійно-категорійним апаратом у сфері методології наукових досліджень з державного управління;
- здатність застосовувати методологічні основи наукового пізнання та тенденції проведення наукових досліджень у галузі «Управління та адміністрування»;
- здатність визначати пріоритетні тематичні напрями наукових досліджень у сфері публічного управління та адміністрування на основі аналізу сучасного стану та тенденцій розвитку держави;
- здатність аналізувати та вміти вирішувати проблеми, що виникають на шляху проведення реформ;
- здатність застосовувати принципи, методи та організаційні процедури реформаторської діяльності;
- здатність оцінювати та порівнювати українське та міжнародне законодавство з питань реформування;
- здатність до холістичного, аналітичного та системного мислення;
- здатність визначати цілі і завдання власної та колективної реформаторської діяльності, забезпечувати їх ефективне виконання;
- здатність використовувати сучасні інформаційні технології для забезпечення процесу реформування;
- здатність оперувати традиційними та сучасними методами та методологіями дослідження у державно-управлінській сфері;
- здатність систематизувати та узагальнювати результати реформаторських досліджень, впроваджувати їх у практику;
- здатність розробляти методики та методичні рекомендації щодо впровадження результатів реформ, зокрема з урахуванням зарубіжного досвіду.
- здатність висвітлювати політичну, соціальну та економічну необхідність проведення реформ в Україні;
- здатність обґрунтовувати історичне підґрунтя проведення реформ, необхідності реформ в Україні;
- здатність аналізувати інституційну структуру державного механізму України.

Результати

- вміння визначати сутнісні характеристики понять «реформа», «реформування»;

навчання	<ul style="list-style-type: none"> – поглибити знання про необхідність проведення реформи в Україні; – ознайомити слухачів із перспективами проведення реформ в Україні; – ознайомити слухачів із міжнародним досвідом у сфері реформування; – набуття знань з теорії та історії демократичних реформ та ознайомленням з основними поняттями дисципліни; – ознайомлення з основами теоретичних засад і практичних механізмів впровадження реформ в Україні; – розширення уявлення про перспективні шляхи державотворчих процесів в Україні.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 5 кредитів ЄКТС (150 годин). В тому числі лекції – 16 годин, практичні заняття – 6 години, тест-залік – 2 години, самостійна робота – 126 годин.
Форма підсумкового контролю	залік
Терміни викладання	Дисципліна викладається у 1-му та 2-му семестрах

Інформація про консультації

Щодня у листопаді-грудні 2020 січні 2021року з 09.00 до 15.30 в онлайн режимі за винятком неділі

Програма дисципліни

Назви тем (модулів)		Зміст тем
1	Теоретико-методологічна основа реформування	Поняття реформи. Реформа як прояв волі панівної еліти. Детермінованість реформ широкими суспільними настроями. Реформування як спосіб вирішення суспільних суперечностей. Комплексність реформ. Визначення цілей реформи, пріоритетів, принципів та способів її проведення. Терміни і тривалість реформ. Прогнозований і фактичний результат. Механізм зворотного зв'язку. Забезпечення суспільної підтримки. Реформи і контрреформи. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020».
2	Теорії демократії та демократичного транзиту	Теоретичні основи політичної модернізації. Чотири “хвилі” демократизації. Первинна та вторинна політична модернізація. Типологія політичної трансформації: модернізація, революція, переворот та демократичний транзит. Модель модернізації Д. Растоу. Модель модернізації Ф. Шміттєра. Модель модернізації С. Хантингтона. Етатистська модель модернізації
3	Конституційна реформа та її передумови	Етапи реформування конституційного законодавства. Пріоритет прав людини та його реалізація у відносинах громадян і держави. Конституційні засади функціонування органів державної влади в Україні. Конституційна реформа: передумови та механізм реалізації.

4	Реформа адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування	Правові засади адміністративної реформи адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування. Децентралізація та реформа державного управління. Реформа регіональної політики та місцевого самоврядування. Удосконалення державного регулювання розвитку регіонів України. Зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Об'єднання територіальних громад. Співробітництво територіальних громад
5	Адміністративна реформа в Україні: передумови, системність, механізми	Правові засади адміністративної реформи. Еволюція реформування організаційно-правових засад КМУ та його апарату. Проблеми структурно-функціонального реформування міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. Реформування організації та діяльності місцевих державних адміністрацій. Реформа державної служби та оптимізація системи державних органів. Реформа правоохоронної системи. Оновлення влади та антикорупційна реформа.
6	Реформи в соціальній та гуманітарній сферах	Правові засади реформ у соціальній та гуманітарній сферах. Об'єктивні економічні і соціальні процеси в Україні. Вплив групових інтересів на напрям і зміст суспільних реформ. Проблема соціальної бази реформ. Держава як чинник ринкових перетворень. Стан і тенденції реформування в соціально-економічній сфері: управлінський аспект. Реформа сфери трудових відносин. Реформа системи соціального захисту. Пенсійна реформа. Завдання пенсійної реформи та її організаційно-правове забезпечення. Реформа системи охорони здоров'я. Реформа освіти. Реформа державної політики у сфері культури

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Опрацювання лекційного матеріалу	98 год.
Практичне заняття 1 «Теорії демократії та демократичного транзиту»	16 год.
Практичне заняття 2 «Адміністративна реформа в Україні: передумови, системність, механізми»	16 год.
Практичне заняття 3: «Реформи в соціальній та гуманітарній сферах»	16 год.
Підготовка та захист індивідуальної роботи	8 год.
Підготовка до іспиту/іспиту у форматі тесту/заліку	5 год.
Іспит/ іспит у форматі тесту/залік	1 год.

Список орієнтовних напрямків тем індивідуальної роботи

1. Поняття реформи. Реформа як прояв волі панівної еліти.
2. Реформування як спосіб вирішення суспільних суперечностей.
3. Реформа і революція.
4. Зміст реформи: трансформація і модернізація.
5. Комплексність реформ. Ресурсне забезпечення реалізації реформ.
6. Визначення цілей реформи, пріоритетів, принципів та способів її проведення.
7. Терміни і тривалість реформ. Прогнозований і фактичний результат.
8. Механізм зворотного зв'язку і забезпечення суспільної підтримки у здійсненні реформ.
9. Реформи і контрреформи.
10. Етапи реформування конституційного законодавства України.
11. Пріоритет прав людини та його реалізація у відносинах громадян і держави.
12. Конституційні засади функціонування органів державної влади в Україні.
13. Конституційна реформа: передумови та механізм реалізації.
14. Правові засади адміністративної реформи адміністративно-територіального устрою і системи місцевого самоврядування.
15. Децентралізація та реформа державного управління.
16. Державні рішення щодо здійснення реформи місцевого самоврядування та децентралізації.
17. Позиції зацікавлених сторін у здійсненні реформи місцевого самоврядування та децентралізації: позиція Уряду; позиція опозиційних сил (опозиційний уряд); позиція неурядових організацій (НУО).
18. Позиції зацікавлених сторін у здійсненні реформи місцевого самоврядування та децентралізації в Україні: позиція Європейського Союзу; позиція науковців; позиція бізнесу.
19. Реформа регіональної політики та місцевого самоврядування.
20. Удосконалення державного регулювання розвитку регіонів України. Зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».
21. Об'єднання територіальних громад. Співробітництво територіальних громад.
22. Правові засади адміністративної реформи.
23. Еволюція реформування організаційно-правових засад КМУ та його апарату.
24. Проблеми структурно-функціонального реформування міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.
25. Реформування організації та діяльності місцевих державних адміністрацій.
26. Реформа державної служби та оптимізація системи державних органів.
27. Реформа правоохоронної системи: завдання та організаційно-правове забезпечення.
28. Оновлення влади та антикорупційна реформа: завдання та організаційно-правове забезпечення.

29. Правові засади реформ у соціальній та гуманітарній сферах.
30. Об'єктивні економічні і соціальні процеси в Україні.
31. Вплив групових інтересів на напрям і зміст суспільних реформ. Проблема соціальної бази реформ.
32. Стан і тенденції реформування в соціально-економічній сфері: управлінський аспект.
33. Реформа сфери трудових відносин: завдання та організаційно-правове забезпечення.
34. Реформа системи соціального захисту: завдання та організаційно-правове забезпечення.
35. Пенсійна реформа: завдання та організаційно-правове забезпечення.
36. Реформа системи охорони здоров'я: завдання та організаційно-правове забезпечення.
37. Реформа освіти: завдання та організаційно-правове забезпечення.
38. Сутність сучасної освітньої реформи з позицій відповідності суспільним викликам і проблем, що потребують нагального вирішення.
39. Механізми впливу громадянського суспільства на перебіг реформ в соціальній та гуманітарній сферах.
40. Реформа державної політики у сфері культури: завдання та організаційно-правове забезпечення.
41. Будь-які інші теми, самостійно запропоновані слухачем та безпосередньо пов'язані з тематикою демократичного державотворення

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Безсмертний Р. Основні засади адміністративно-територіальної реформи в Україні. URL : <http://www.adm.dp.ua/OBLADM/Obldp.nsf/b19e47826f35603ec2256f29003c>
2. Горбатенко В. Конституційні засади проведення адміністративної реформи в Україні та удосконалення системи органів виконавчої влади. URL : <http://www.minjust.gov.ua/41>
3. Політична модернізація : [підручник] / за ред. д.держ.упр., проф. В. Б. Дзюндзюка; д.держ.упр., доц О. В. Радченка; к.соц.н. О.А.Котукова. Харків : Вид-во Асоціації докторів державного управління, 2011. 400 с.
4. Євтушенко О.Н. Державне управління (Основи теорії державного управління) : навч. посіб. Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 262 с
5. Інституційний розвиток місцевого самоврядування в Україні в умовах державно-управлінських реформ : моногр. за заг. ред. І. В. Козюри; НАДУ, Ін-т пробл. держ. упр. та місц. самоврядування. Лубни : Інтер Парк, 2013. 180 с.
6. Коліушко І.Б. Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні : моногр. Київ : Факт, 2002. 260 с.
7. Новий курс: реформи в Україні. 2010–2015. Національна доповідь. За заг. ред. В.М. Гейця [та ін.]. Київ : НВЦ НБУВ, 2010. 232 с.
8. Ринкові реформи в Україні: досягнення і невдачі / Кульчицький С. В., Парахонський Б.О. Україна і Росія в історичній ретроспективі : у 3 т. Т. 3 URL : <http://buklib.net/books/25781/>
9. Суспільний розвиток та соціально-гуманітарна політика держави : навч. посіб. / Руденко О. М., Усаченко Л.М., Вітер Д. В., Канавець М. В.– К. : НВДЦ “Нововведення”, 2013. – 168 с.
10. Стрижак А. А. Установча влада: основні критерії легітимності внесення змін до Конституції України : науково-популярне видання Київ : Логос, 2013. – 132 с.

Допоміжна література

11. Береза А. В. Реформування публічної влади: сучасні концепції та політична практика: монографія. Нац. акад. наук України, Ін т держави і права ім. В. М. Корецького. К. : Логос, 2012. 359 с.
12. Белікова Н. В. Теорія і практика реформування економіки регіонів України: монографія. Н.-д. центр індустр. проблем розвитку НАН України. Харків: Лібуркіна Л. М., 2015. 383 с.
13. Референдуми в Європейському Союзі. [О. Д. Чебаненко, О. Ю. Грищук, Н. В. Колодяжна, А. М. Євгенєва]; за ред. Д. С. Ковриженка. Київ: ФАДА, ЛТД, 2007. 186 с.
14. Сморгунов Л. Сравнительный анализ административных реформ в западных странах. Москва: Логос, 2015. 460 с.
15. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : указ Президента України від 12.01.2015 р. за № 5/2015. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
16. Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 р. № 227-р. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/227-2015-%D1%80>.

17. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року : постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. № 385. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BFc..>

Інформаційні ресурси в інтернеті:

18. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

19. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні від 01.04.2014 №333-р. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>

20. Закон України «Про державну службу» від 15 грудня 2015 року

21. № 889-VIII. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.

22. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.

23. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

24. Завдання номер один для влади – реформи. URL : <http://www.viche.info/news/4720/>

25. Офіційний веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби. URL : <https://nads.gov.ua/>

26. Офіційний веб-сайт Інституту Євроатлантичного співробітництва. Доступний з <https://ieac.org.ua>

27. Офіційний веб-сайт Центру європейських і міжнародних досліджень Доступний з <https://ceis.kiev.ua>

28. Офіційний веб-сайт Українсько-європейського консультативного центру (UEPLAC). Доступний з <https://ueplac.kiev.ua>

29. Офіційний веб-сайт Центру досліджень європейської політики Доступний з <https://ceps.be>

30. Офіційний веб-сайт Центру з питань європейської інтеграції Online Доступний з <https://eiop.or.at>

31. Офіційний веб-сайт Центру миру, конверсії та зовнішньої політики України Доступний з <https://cpcfpu.org.ua>

32. Офіційний веб-сайт Європа – сервер Європейського Союзу Доступний з <https://europa.eu.int>

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
91-100	A	Відмінно	зараховано		<i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (виконання практичних занять та контрольних робіт) – до 40 балів, за результати іспиту/заліку – до 60 балів.</i>
81-90	B	Добре			
71-80	C				
61-70	D	Задовільно			
51-60	E				
31-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-30	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни		

Оцінювання за складовими дисципліни

Відвідування лекцій (за кожну лекцію)	5 балів	політика опанування дисципліни	
Практичне заняття 1 «Теорії демократії та демократичного транзиту»	5 балів	Відвідування (участь в дистанційному режимі при он-лайн викладанні лекцій)	Кожне заняття
Практичне заняття 2 «Адміністративна реформа в Україні: передумови, системність, механізми»	5 балів		
Практичне заняття 3: «Реформи в соціальній та гуманітарній сферах»	5 балів	Дотримання принципів академічної доброчесності	Повне дотримання умов академічної доброчесності
Підготовка реферату	10 балів		
Підготовка та захист самостійної домашньої роботи	30 балів	Умови зарахування пропущених занять (в т.ч. пропущених онлайн-лекцій)	Написання рефератів
Іспит/ іспит у форматі тесту/залік	60 балів		
УСЬОГО	100		